ინფორმაცია სახელმწიფო ვალის შესახებ

თბილისი

2019

მთავრობის ვალი

„ეკონომიკური თავისუფლების შესახებ" საქართველოს ორგანული კანონის შესაბამისად მთავრობის ვალის ნაშთი 2019 წლის 31 აგვისტოს მდგომარეობით შეადგენს 18 816.1 მლნ ლარს, მათ შორის „სახელმწიფო ვალის შესახებ" საქართველოს კანონით გათვალისწინებულ სახელმწიფო ვალი, გარდა საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ აღებული ვალდებულებებისა - 18 812.1 მლნ ლარს და საბიუჯეტო ორგანიზაციების სესხის სახით არსებული ვალის ნაშთი - 3.9 მლნ ლარს.

ამასთან, მთავრობის საგარეო ვალის ნაშთი, 15 265.5 მლნ ლარი, მთლიანი მთავრობის ვალის 81%-ია. აღნიშნული საკრედიტო რესურსის დიდი ნაწილი მიღებულია მრავალმხრივი და ორმხრივი დონორებისგან/პარტნიორებისგან ქვეყნისათვის პრიორიტეტული ინფრასტრუქტურული პროექტების დასაფინანსებლად. მთავრობის საგარეო ვალის პორტფელი შეღავათიანია და ძირითადად შედგება გრძელვადიანი სესხებისგან - პორტფელის საშუალო შეწონილი საკონტრაქტო ვადიანობა შეადგენს 22.0 წელს, საშუალო შეწონილი ვადიანობა დაფარვამდე შეადგენს დაახლოებით 8.1 წელს, ხოლო მთავრობის საგარეო ვალის საშუალო შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი შეადგენს 2.15%-ს.

მთავრობის ვალის სტრუქტურა 2019 წლის 31 აგვისტოს მდგომარეობით

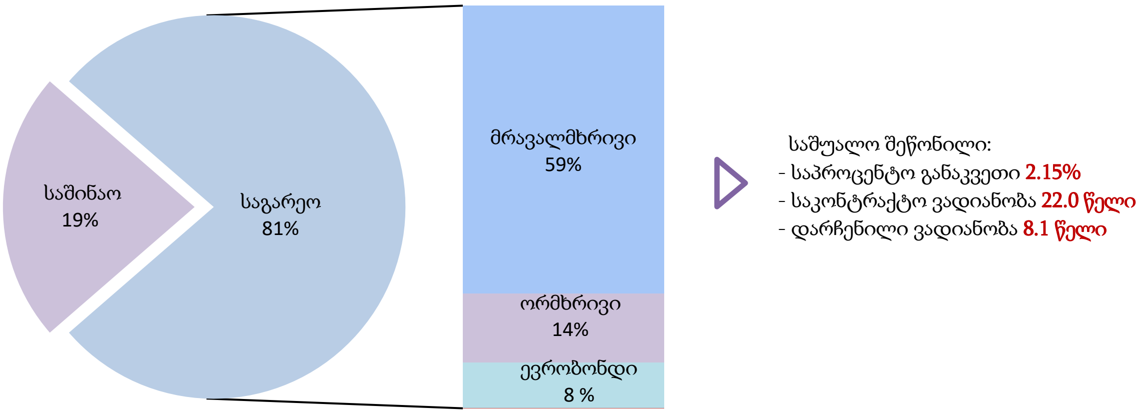

2019 წლის 31 აგვისტოს მდგომარეობით მთავრობის საგარეო ვალის პორტფელის 57% შედგება ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთის მქონე კრედიტებისგან. ეს გარემოება ხელს უწყობს საქართველოს მთავრობის საგარეო ვალის მომსახურების პარამეტრების დაცულობას საპროცენტო განაკვეთების ეგზოგენური რყევებისგან და უზრუნველყოფს ვალის მომსახურების ხარჯების შენარჩუნებას დაბალ დონეზე. საგარეო ვალის 36% SDR-შია დენომინირებული (ნასესხობის სპეციალური უფლება) მსოფლიო ბანკის, საერთაშორისო სავალუტო ფონდის და აზიის განვითარების ბანკის ფინანსური რესურსების დიდი წილის გამო.

სავალუტო სტრუქტურა

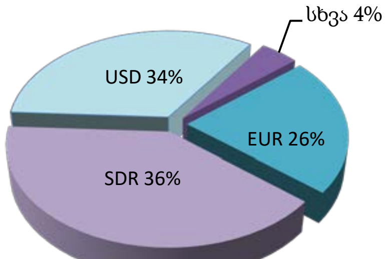

საპროცენტო განაკვეთის ტიპი

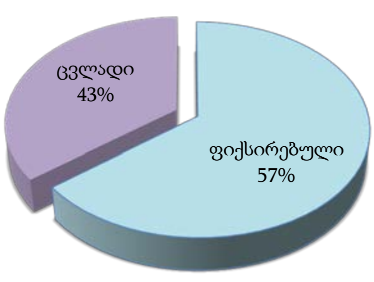

- *შენიშნა: ვალის ნაშთი არ მოიცავს საქართველოს სახელმწიფო ვალის შესახებ კანონის 48-ე მუხლით გათვალისწინებულ ვალდებულებებს, ვინაიდან აღნიშნულ მაჩვენებელზე არ არსებობს სრულყოფილი ინფორმაცია;*

მთავრობის საგარეო ვალის სტრუქტურა - 2019 წლის 31 აგვისტოს მდგომარეობით

კრედიტორი	კრედიტის ვალუტა	ნაშთი ათასი აშშ დოლარი	ნაშთი ათასი ლარი	საპროცენტო განაკვეთი	საპროცენტო განაკვეთი 31.12.2018	შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი
მთვრობის საგარეო ვალი		***5 182 307***	***15 265 521***			
მრავალმხრივი კრედიტორები		**3 766 603**	**11 095 283**			
განვითარების საერთაშორისო ასოციაცია(WB - IDA)	SDR	735 788	2 167 412	Fixed	0.75%	0.106%
		240 527	708 521	Fixed	2.00%	0.093%
		9 368	27 594	Fixed	2.15%	0.004%
განვითარების საერთაშორისო ასოციაცია(WB - IBRD)	EUR	101 402	298 699	LIBOR + Variable Spread	0.71%	0.014%
	USD	171 958	506 538		2.50%	0.083%
		45 551	134 179		2.70%	0.024%
		151 013	444 839		2.90%	0.085%
		127 063	374 290		3.02%	0.074%
		20 547	60 526		3.29%	0.013%
		47 332	139 425		3.31%	0.030%
		27 991	82 454		3.33%	0.018%
		31 485	92 746		3.38%	0.021%
		25 469	75 025		3.44%	0.017%
		120 000	353 484		3.63%	0.084%
		2 685	7 910		3.64%	0.002%
		25 937	76 403		3.68%	0.018%
სოფლის მეურნეობის განვითარების საერთაშორისო ფონდი (IFAD)	SDR	18 364	54 095	Fixed	0.75%	0.003%
		10 301	30 343	Fixed	2.00%	0.004%
		4 155	12 239	(SDR LIBOR + IBRD Variable Spread)/2	1.15%	0.001%
საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (SBA)	SDR	20 525	60 461	SDR Rate of Charge	1.93%	0.008%
ევროგაერთიანება (EU)	EUR	11 041	32 523	Fixed	0.52%	0.001%
		14 353	42 280	Fixed	1.16%	0.003%
		16 561	48 785	Fixed	1.25%	0.004%
ევროპის რეკონსტრუქციის და განვითარების ბანკი (EBRD)	EUR	112 315	330 848	EURIBOR+ 1%	0.77%	0.017%
აზიის განვითარების ბანკი (ADB)	SDR	62 863	185 177	Fixed	1.00%	0.012%
		360 656	1 062 384		1.50%	0.104%
		41 623	122 608		1.60%	0.013%
		224 992	662 759		2.00%	0.087%
	EUR	81 895	241 237	EURIBOR + Fixed Spread	0.42%	0.007%
	USD	70 820	208 616	LIBOR + Fixed Spread	2.60%	0.036%
		45 312	133 477		2.62%	0.023%
		50 000	147 285		2.68%	0.026%
		38 974	114 806		2.80%	0.021%
		54 167	159 559		2.97%	0.031%
		14 000	41 240		3.08%	0.008%
		50 675	149 274		3.23%	0.032%
		9 439	27 804		3.30%	0.006%
		16 377	48 242		3.33%	0.011%
		25 560	75 291		3.37%	0.017%
აზიის ინფრასტრუქტურის განვითარების ბანკი (AIIB)	USD	19 518	57 496	LIBOR + Variable Spread	4.08%	0.015%
ევროსაბჭოს განვითარების ბანკი (CEB)	EUR	995	2 932	LIBOR + Variable Spread	0.21%	0.000%
ევროპის საინვესტიციო ბანკი(EIB)	EUR	9 221	27 162	Fixed	0.86%	0.002%
		22 082	65 046		0.87%	0.004%
		11 041	32 523		1.65%	0.004%
		25 643	75 538		1.69%	0.008%
		22 082	65 046		1.94%	0.008%
		77 286	227 661	EURIBOR+0.183%	0.00%	0.000%
		99 368	292 707	EURIBOR+0.29%	0.10%	0.002%
		55 204	162 615	EURIBOR+0.505%	0.20%	0.002%
		49 684	146 353	EURIBOR + 0.75%	0.33%	0.003%
		3 312	9 757	EURIBOR+0.75%	0.51%	0.000%
		82 301	242 433	EURIBOR+0.81%	0.52%	0.008%
		10 703	31 529	EURIBOR + 0.82%	0.58%	0.001%

		39 077	115 110	EURIBOR + 0.858%	0.59%	0.004%
ორმხრივი კრედიტორები		**913 982**	**2 692 316**			
ავსტრია	EUR	19 161	56 443	Fixed	1.00%	0.004%
აზერბაიჯანი	USD	6 874	20 247	Fixed	3.00%	0.004%
თურქმენეთი	USD	211	622	Fixed	4.00%	0.000%
თურქეთი	USD	13 209	38 910	Fixed	3.13%	0.008%
ირანი	USD	5 267	15 514	Fixed	3.00%	0.003%
რუსეთი	USD	53 772	158 397	Fixed	4.00%	0.042%
სომხეთი	USD	7 554	22 252	Fixed	3.00%	0.004%
უზბეკეთი	USD	120	353	Fixed	3.00%	0.000%
უკრაინა	USD	110	323	Fixed	3.00%	0.000%
ყაზახეთი	USD	14 421	42 480	Fixed	4.00%	0.011%
ჩინეთი	CNY	1 259	3 709	Fixed	0.00%	0.000%
გერმანის (KfW)	EUR	1 485	4 376	EURIBOR+ 0.3%	0.05%	0.000%
		54 100	159 363	EURIBOR+ 0.75%	0.56%	0.006%
		123 032	362 414	Fixed	0.75%	0.018%
		17 883	52 677	Fixed	1.65%	0.006%
		1 650	4 861	Fixed	1.90%	0.001%
		31 466	92 688	Fixed	2.00%	0.012%
		26 171	77 091	Fixed	2.20%	0.011%
		13 009	38 321	Fixed	4.20%	0.011%
		30 362	89 438	Fixed	5.70%	0.033%
		11 042	32 526	Fixed	6.68%	0.014%
იაპონია	JPY	27 703	81 605	Fixed	0.01%	0.000%
		144 972	427 044	Fixed	0.65%	0.018%
		1 492	4 394	Fixed	1.30%	0.000%
		25 276	74 455	Fixed	1.40%	0.007%
		20 763	61 161	Fixed	2.30%	0.009%
კუვეიტი	KWD	492	1 449	Fixed	2.50%	0.000%
		8 886	26 175	Fixed	3.00%	0.005%
ნიდერლანდები	EUR	134	395	Fixed	4.20%	0.000%
		551	1 624	Fixed	5.10%	0.001%
აშშ	USD	191	564	Fixed	1.50%	0.000%
		7 772	22 894	Fixed	2.00%	0.003%
		4 586	13 510	Fixed	2.25%	0.002%
		6 891	20 300	Fixed	2.50%	0.003%
საფრანგეთი	EUR	13 122	38 654	Fixed	0.17%	0.000%
		22 272	65 606	Fixed	1.10%	0.005%
		20 097	59 200	Fixed	1.27%	0.005%
		37 024	109 063	Fixed	1.41%	0.010%
		66 245	195 138	EURIBOR + 0.33%	0.37%	0.005%
		66 245	195 138	EURIBOR + 0.6%	0.37%	0.005%
		3 058	9 009	EURIBOR + 1.8%	1.80%	0.001%
		4 052	11 936	EURIBOR + 2.1%	2.10%	0.002%
ფასიანი ქაღალდები		**500 000**	**1 472 850**			
ევროობლიგაცია 2021	USD	500 000	1 472 850	Fixed	6.875%	0.663%
გარანტირებული კრედიტები		**1 722**	**5 072**			
გერმანია (KfW)	EUR	1 722	5 072	Fixed	0.75%	0.000%
		საშუალო შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი				**2.15%**

2020 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტი ითვალისწინებს საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებისა და უცხო ქვეყნების მთავრობების მიერ საქართველოსთვის გამოყოფილი გრძელვადიანი საინვესტიციო კრედიტების ათვისებას 1,170,000.0 ათასი ლარის ოდენობით. ასევე, ბიუჯეტის მხარდამჭერი რესურსის სახით საქართველოში ენერგეტიკის სექტორის რეფორმის პროგრამის ფარგლებში საფრანგეთის განვითარების სააგენტოდან (AFD) 170,000.0 ათასი ლარის, საქართველოში ენერგეტიკის სექტორის რეფორმის პროგრამის ფარგლებში გერმანიის რეკონსტრუქციის საკრედიტო ბანკიდან (KfW) 195,000.0 ათასი ლარის, ევროკავშირის მაკროფინანსური დახმარების (MFA) პროგრამის ფარგლებში ევროკავშირიდან (EU) 65,000.0 ათასი ლარის, განვითარების პოლიტიკის ოპერაციის (DPO-2019) პროგრამის ფარგლებში მსოფლიო ბანკიდან (WB) 150,000.0 ათასი ლარის და სსე-ს კორპორატიზაციისა და ენერგობაზრის რეფორმის პროგრამის ფარგლებში აზიის განვითარების ბანკიდან (ADB) 105,000.0 ათასი ლარის ათვისებას.

სახელმწიფო საგარეო ვალდებულებების მომსახურებისა და დაფარვისათვის საქართველოს 2020 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტით გათვალისწინებულია 1,320,000

ათასი ლარი, საიდანაც 950,000 ათასი ლარი წარმოადგენს ძირითადი თანხის დაფარვას, ხოლო 370,000 ათასი ლარი - პროცენტის თანხას.

საგარეო ვალდებულებების მომსახურება და დაფარვა 2020 წლისთვის (პროგნოზი)

ათასი ლარი

კრედიტორები	ვალების დაფარვა	პროცენტი	სულ 2020
ავსტრია	3 913.0	560.9	4 473.9
კუვეიტი	4 238.0	902.9	5 140.9
იაპონია	24 627.4	5 822.5	30 449.8
გერმანია	80 443.3	18 982.8	99 426.1
აშშ	6 999.8	1 167.9	8 167.7
სომხეთი	4 873.4	607.3	5 480.7
აზერბაიჯანი	3 575.8	570.0	4 145.7
ირანი	2 899.8	431.0	3 330.8
ყაზახეთი	13 295.6	6 932.3	20 227.9
ნიდერლანდები	719.9	79.5	799.4
რუსეთი	32 270.6	5 859.0	38 129.6
თურქეთი	6 760.7	1 197.3	7 958.1
თურქმენეთი	-	11 840.0	11 840.0
უკრაინა	126.3	7.1	133.4
უზბეკეთი	138.3	7.7	146.1
საფრანგეთი	63 786.2	4 731.8	68 518.0
ჩინეთი	1 332.0	-	1 332.0
IDA	328 722.3	30 060.2	358 782.5
IBRD	39 574.7	96 074.0	135 648.7
IFAD	4 653.0	1 210.4	5 863.4
EBRD	56 433.1	5 215.2	61 648.3
EIB	33 398.0	10 106.6	43 504.5
ADB	236 174.7	63 716.8	299 891.5
IMF	-	62.4	62.4
EU	-	1 328.4	1 328.4
CEB	-	41.2	41.2
AIIB	-	600.2	600.2
NEFCO	1 044.3	184.6	1 228.9
ევრობონდები	-	101 700.0	101 700.0
სულ	**950 000.0**	**370 000.0**	**1 320 000.0**

საქართველოს ფინანსთა სამინისტრომ განახორციელა 6 და 12 თვიანი სახაზინო ვალდებულებების და 2, 5 და 10 წლიანი სახაზინო ობლიგაციების ემისია. 2019 წლის 31 აგვისტოს მდგომარეობით სახაზინო ვალდებულებების და ობლიგაციების ბოლო აუქციონებზე დაფიქსირებულმა საშუალო შეწონილმა საპროცენტო განაკვეთებმა შეადგინა: 6 თვიანზე 6.6%, 12 თვიანზე 6.6%, 2 წლიანზე - 6.7%, 5 წლიანზე - 7.0%, 10 წლიანზე - 8.4%.

ფასიანი ქაღალდების გამოშვების შედეგად მთავრობის საშინაო ვალის ნაშთმა 2019 წლის 31 აგვისტოს მდგომარეობით შეადგინა 3 550.5 მლნ ლარი (ფასიანი ქაღალდების დაუფარავი მოცულობა ნომინალებში - 3 555.9 მლნ ლარი და საბიუჯეტო ორგანიზაციების სესხის სახით არსებულ ნაშთი - 3.9 მლნ ლარი), აქედან 3 135.7 მლნ ლარი წარმოადგენს ნაშთს სახაზინო ვალდებულებების და ობლიგაციების ნაწილში, ხოლო 410.8 მლნ ლარი - „ობლიგაცია სებ-სთვის და ღია ბაზრის ოპერაციებისათვის“ ნაწილში.

შენიშვნა: მთავრობის საშინაო ვალის ნაშთი არ მოიცავს ე.წ. „ისტორიულ ვალს". „ისტორიული ვალის“ მოცულობა საორიენტაციოა, ვინაიდან ამ კატეგორიის უმეტესი ნაწილი დასაზუსტებელია

ფასიანი ქაღალდების დაუფარავი მოცულობა ნომინალებში ვადის და ტიპის მიხედვით და საბიუჯეტო ორგანიზაციების სესხის სახით არსებული ვალის ნაშთი 2019 წლის 31 აგვისტოს მდგომარეობით

ათასი ლარი

სულ	**3,559,809.0**
სახაზინო ფასიანი ქაღალდები	**3,145,018.0**
6 თვის ვადიანობის სახაზინო ვალდებულებები	120,000.0
12 თვის ვადიანობის სახაზინო ვალდებულებები	480,000.0
2 წლის ვადიანობის სახაზინო ობლიგაციები	900,000.0
5 წლის ვადიანობის სახაზინო ობლიგაციები	1,212,498.0
10 წლის ვადიანობის სახაზინო ობლიგაციები	432,520.0
სხვა ფასიანი ქაღალდები	**410,846.0**
ობლიგაცია სებ-სთვის	240,846.0
ობლიგაციები ღია ბაზრის ოპერაციებისთვის	170,000.0
საბიუჯეტო ორგანიზაციების სესხის სახით არსებული ვალის ნაშთი	**3,945.0**

2020 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტი ითვალისწინებს საშინაო ვალდებულებების მოსალოდნელ კლებას 1,440,000.0 ათასი ლარის ოდენობით, მათ შორის სახაზინო ვალდებულებების და სახაზინო ობლიგაციების ძირითადი თანხის დაფარვას - 1,400,000.0 ათასი ლარის ოდენობით და სახელმწიფო ობლიგაციების ძირითადი თანხის დაფარვას (სებ-ის მიმართ ვალი) – 40,000.0 ათასი ლარის ოდენობით, საქართველოს მთავრობის და საქართველოს ეროვნული ბანკის 2006 წლის 15 მაისის „საქართველოს მთავრობის საქართველოს ეროვნული ბანკისადმი დავალიანების დაფარვის ღონისძიებების შესახებ“ 2006 წლის 20 მარტის შეთანხმებაში ცვლილებების შეტანის თაობაზე“ შეთანხმების შესაბამისად.

2019 წლის განმავლობაში სახაზინო ვალდებულებების და სახაზინო ობლიგაციების გამოშვება განხორციელდება იმ მოცულობით, რომელიც სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების პირველად ბაზარზე არსებული განაკვეთების გათვალისწინებით, უზრუნველყოფს ბიუჯეტში შემოსულ და დაფარულ ძირითად თანხებს შორის სხვაობას არაუმეტეს 900,000.0 ათასი ლარის ოდენობით.

2018 წლიდან, ფასიანი ქაღალდების ბაზრის განვითარების მიზნით, საქართველოს ფინანსთა სამინისტრომ დაიწყო ე.წ. ბენჩმარკ ბონდების გამოშვება. აღნიშნული პოლიტიკის ხელშეწყობის მიზნით, განიხილება დამატებით ახალი ინსტრუმენტის დანერგვა. რაც გულისხმობს, უკვე გამოშვებული ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვის ოპერაციების განხორციელებას. 2019 წლის მეოთხე კვარტლიდან დაგეგმილია ნაწილობრივი გამოსყიდვების ოპერაციების (Buyback Operations) დაწყება, რაც გავლენას მოახდენს საშინაო ვალდებულებების ძირითადი თანხის დაფარვასა და მომსახურების ხარჯზე.

2020 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტით განსაზღვრული საგარეო და საშინაო ვალის პარამეტრები უზრუნველყოფენ მთავრობის ვალის მდგრადობის შენარჩუნებას საშუალო ვადიან პერიოდში

მთავრობის ვალის საპროგნოზო ზღვრული მოცულობა 2020 წლის ბოლოსთვის

ათასი ლარი

კრედიტორი	საპროგნოზო ნაშთი 31.12.2020
მთავრობის საგარეო ვალის ნაშთი	**16 846 435.3**
მრავალმხრივი კრედიტორებისაგან	**12 092 918.4**
აზიის განვითარების ბანკი (ADB)	3 828 990.3
აზიის ინფრასტრუქტურის საინვესტიციო ბანკი (AIIB)	90 541.8
ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD)	481 944.9
ევროპის საინვესტიციო ბანკი (EIB)	1 807 703.3
ევროკავშირი (EU)	192 612.9
მსოფლიო ბანკი (WB)	5 575 604.7
სოფლის მეურნეობის განვითარების საერთაშორისო ფონდი (IFAD)	101 162.6
ევროსაბჭოს განვითარების ბანკი (CEB)	9 093.8
სკანდინავიური - გარემოსდაცვის საფინანსო კორპორაცია (NEFCO)	5 264.0
ორმხრივი კრედიტორებისაგან	**3 258 924.0**
სომხეთი	16 346.1
აზერბაიჯანი	16 363.1
ავსტრია	51 902.4
ჩინეთი	2 592.6
საფრანგეთი	1 014 989.2
გერმანია	1 149 668.7
ირანი	12 259.8
იაპონია	734 411.7
ყაზახეთი	29 573.6
კუვეიტი	30 410.3
ნიდერლანდები	1 060.3
რუსეთი	120 553.7
თურქეთი	31 637.4
თურქმენეთი	629.0
უკრაინა	140.5
ამერიკა	46 232.0
უზბეკეთი	153.8
სხვა საგარეო ვალდებულებები	**1 490 000.0**
ევრობონდები	1 490 000.0
სახელმწიფო გარანტიით აღებული კრედიტები	**4 593.0**
გერმანია	4 593.0
მთავრობის საშინაო ვალის ნაშთი	**4 974 000.0**
ეროვნული ბანკისთვის განკუთვნილი ერთწლიანი ყოველწლიურად განახლებადი სახელმწიფო ობლიგაცია	200 846.0
სხვადასხვა ვადის სახელმწიფო ობლიგაციები ღია ბაზრის ოპერაციებისთვის	152 000.0
ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ვალდებულებები	852 614.2
ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	3 764 539.8
საბიუჯეტო ორგანიზაციების სესხის სახით არსებულ ვალი	4 000.0
სულ მთავრობის ვალის ნაშთი	**21 820 435.3**

შენიშვნა: *ვალის ზღვრული მოცულობის გამოთვლისას გამოყენებულია 2019 წლის 27 სექტემბერს მოქმედი გაცვლითი კურსები: 1 USD = 2.9808 GEL; 1 EUR = 1.0927 USD; 1 SDR = 1.3643 USD; 1 CNY = 0.1403 USD; 1 JPY = 0.0093 USD; 1 KWD = 3.2873 USD.*